

Markjord →

Væksthus →

Haver og parker

Vækstsubstrater:

Et quick-fix eller en vedvarende løsning til dårlig jord?

Helle Hestbjerg

Seniorprojektleder

Teknologisk Institut

Planter skal have noget at vokse i

Uorganiske væksts substrater

Organiske væksts substrater

Fysisk – kemi – biologi

- **Fysik**

Tekstur – hvad består jorden af?

Struktur – hvordan er jorden sat sammen?

Uorganiske og organiske komponenter

- **Kemi**

Makronæringsstoffer – N, P, K (Mg, Ca, S)

Mikronæringsstoffer – Fe, Mn, Zn, Cu, B, Mo

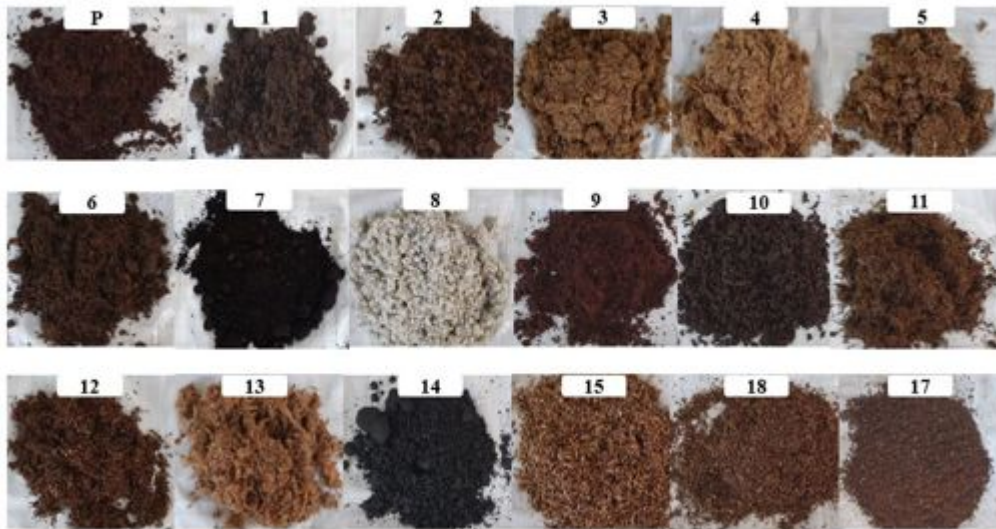

BioSubstrate projekterne

Erstatte spagnum med andre biologiske, fortrinsvis lokalproducerede biomasser

- BioSubstrate 1.0

Primært test af en lang række biomasser hver for sig.

- BioSubstrate 2.0

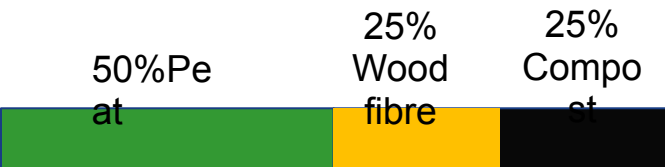
Test af blandingssubstrater, hvor komponenterne komplementerer hinanden.

Thayna Mendanha, Århus Universitet

BASIL – 2024 (COMPOST TRIAL)

ID	Blend name	Peat	Wood fibre	Grass Willow compost	Grass pulp Willow compost	Willow compost + BioChar	Compost + Hestebønner	Grass Willow compost + 25% willow chip	Grass Willow compost + 50% willow chip	Wet oat hulls	Kokofibre
Control	Control	100%									
1	Gras_Willow	50%	25%	25%							
2	Grass_pulp	50%	25%		25%						
3	BioChar	50%	25%			25%					
4	Hestebønner	50%	25%				25%				
5	25% Willow chip	50%						50%			
6	50% Willow chip	50%							50%		
7	Oat husks	50%		25%						25%	
8	Control WF	75%	25%								
9	Koko fibre										100%

Control Peat

Kokos

Willow-Grass Compost

Willow Grass Pulp

Willow-Grass BioChar

Willow-Grass Hesterbønner

BUDLEJA TRIAL

Blend		Raw material					Ammendments					Volume final blend
		Peat coarsed not limed (%)	Comp. Willow (%)	Aged Bark (%)	Wood Fiber (%)	AST (biofiber) (%)	Calcium Nitrate (g/l)	Urea g/l	NPK (12-6-20) g/l	Lime (g/l)	Gypsum (g/l)	
1	75 % reduction	25		25	25	25	0.3125	0.35	0.5	no	1	150
2	75 % reduction	25	10	25	25	15	0.3125	0.21	0.5	no	1	150
3	100% reduction		10	30	30	30	0.375	0.42	0.3	no	1	150
Control				5	10		0.125	0	0.9	4g/l	no	150

Thayna Mendanha
Academic researcher

Biofibre - modnet bark - kompost - træfibre

Kompost

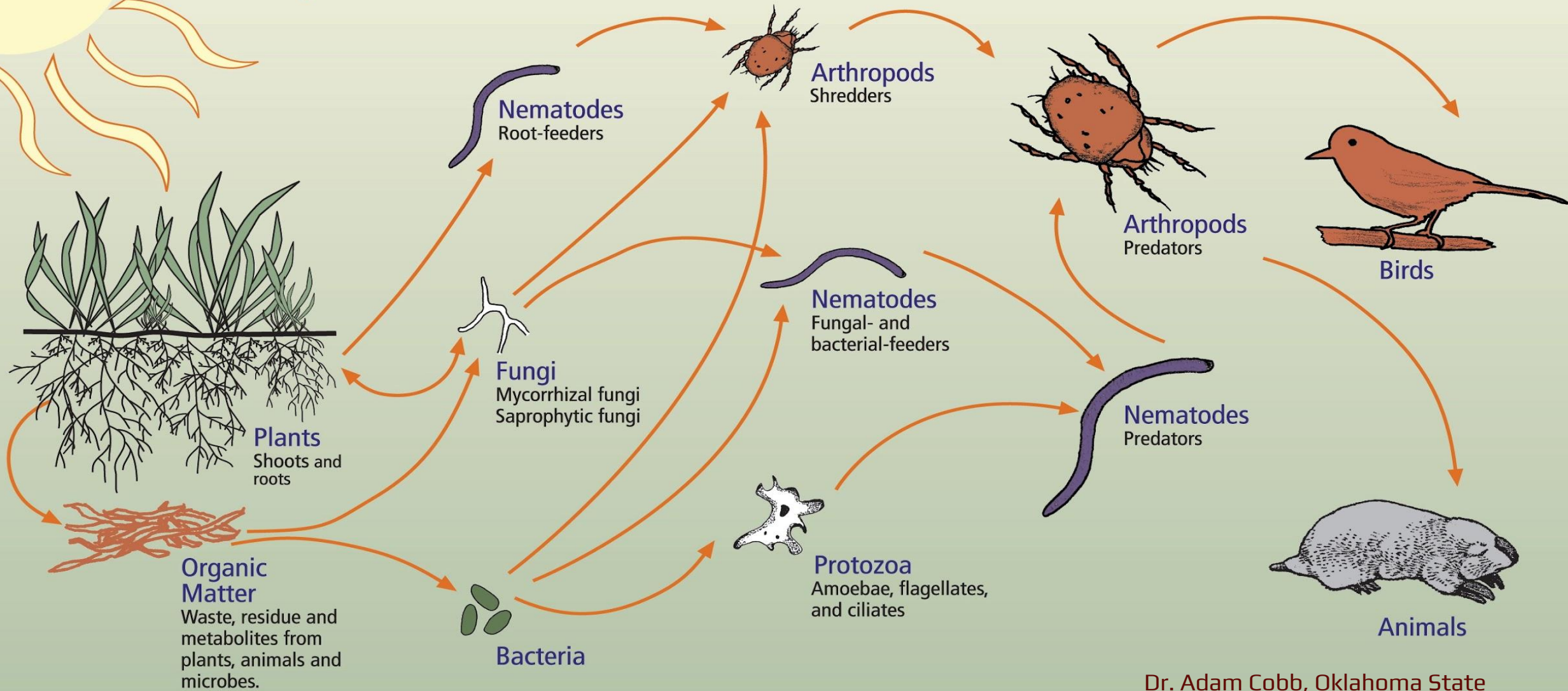

Biologi – besvær eller fordel?

- Omsætter det organiske materiale
- Kan 'stjæle' kvælstof fra planterne
- Op til 10 mia bakterier i et gram god jord
- Er kompleks og består af hundredetusinder af arter
- Der kan være sygdomsfremkaldende arter imellem
- Der kan være sundhedsfremmede arter imellem

The Soil Food Web

Haver og parkanlæg

Hvad er smukt?
Hvad er funktionelt?

Den eksisterende jord eller tilførsel af jord og organisk materiale?

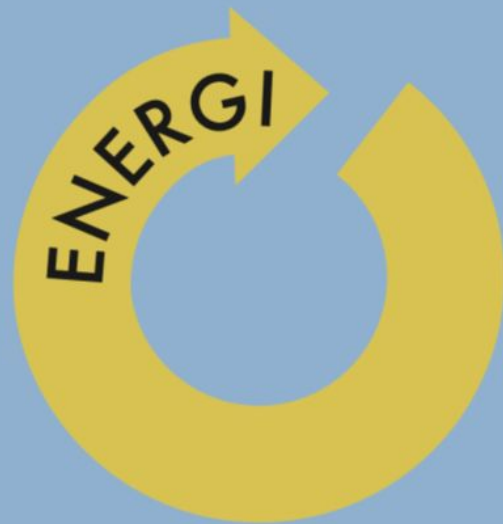
Permakulturhaven Myrrhis, Djursland

- Startet på en mager jord i 2017
- Ingen jordbearbejdning
- Trærækker med 14 meter imellem
- "Læg på - læg på - læg på" - og lad naturen gøre arbejdet
  - Kompost
  - Flis på stierne
  - Hestemøg m strøelse (hampefibre/træflis)

Hvad designer vi ud fra?

- De lokale forhold – hvad gror på stedet
- Skal/må det kunne spises?
- Er naturlig succession inddraget – må det forandre sig over tid?
- Tilførsel af organisk materiale – hvad er tilgængeligt lokalt?
  - Kompost
  - Flis
  - Afklip (græs, grene/kvas, strå, brændenælder)
  - Biofibre?
  - Planter (kulsukker, kløverarter, træer)

BIODIVERSITET

Sund jord:

- Optimer betingelserne for fotosyntese
- Optimer betingelserne for organiskstof i jorden
- Giv rum for stor plantediversitet med kvælstoffikserende arter
- Lad jord-økosystemet få fred

Pointer at tage med hjem

- Tænk over, hvad du finder æstetisk smukt og forsøg at udfordre dig selv
- Tænk fra enkelt til diversitet
- Tænk lokalt. Hvad gror af sig selv i den eksisterende jord?
- Tænk biodiversitet (planter → insekter → fugle og dyr)
- Lad naturen gøre arbejdet, hvor det er muligt
- Tilfør forskelligt organisk materiale (komposter, flis, græs, afklip, planter & træer)
- Tænk succession
- Tænk formidling

Kajsnatur.dk